

29 mei 2016

IK GELOOF... IN DE STAD (?)

Bijbellezing: Genesis 11, 1-9

De torenbouw van Babel moet zich enkele duizenden jaren geleden hebben afgespeeld. Maar dat verlangen om met elkaar een stad te bouwen met een zeer indrukwekkende toren is in al die duizenden jaren daarna niet gedoofd. Kijk maar naar de steeds hogere wolkenkrabbers die men tegenwoordig bouwt...!

Wat is dat verlangen van alle tijden en plaatsen om een grote stad met een imposante toren te bouwen? *Wat leert die torenbouw van Babel ons nu op onze zoektocht naar onszelf?*

In Genesis 11 lezen wij van een groep mensen – één volk met één taal die op hun trektocht een vallei in het land Sinear (het huidige Irak) ontdekten en besloot zich daar te vestigen. Een vallei heeft veel goeds om je daar te vestigen: vaak weidegrond..., het is wat vlakker, wat minder onherbergzaam dan een berggebied..., vaak stroomt er een rivier door de vallei. Maar een vallei heeft ook nadelen: vijanden kunnen je van alle kanten insluiten. Vandaar dat het volk besluit om een (ommuurde) stad te bouwen. En ook wilde men nog een hoge toren bouwen. Waarschijnlijk moest die toren iets van status en waardigheid uitstralen. 'Dat zal ons beroemd maken', zo zeiden ze namelijk tegen elkaar (vers 4). Ja, want de toren moest tot in de hemel reiken. The sky was the limit. Zoiets zoals de wolkenkrabbers tegenwoordig: hoe hoger de toren... hoe meer naam en faam.

Maar... daar werd een stokje voorgestoken. God zag namelijk wat die mensen van plan waren.. De auteur van het boek Genesis vertelt met een tikkeltje humor: 'Toen daalde de HEERE neer om te kijken naar de stad en de toren.' De mensen waren druk bezig om een hoge toren te bouwen die tot in de hemel moest reiken..., maar blijkbaar kon God er – menselijk gezegd - vanuit de hemel nog helemaal niets van zien...!. God stuurde hun plannen vervolgens in de war. God zorgde ervoor dat de mensen elkaar niet meer verstonden, waardoor de samenwerking praktisch onmogelijk was geworden. Maar waarom heeft God deze plannen van de mensen verijdeld? Wat was het probleem? *De mensheid was een grens overgegaan.* Je hoort God denken (vers 6): 'dit is één volk en ze spreken allemaal een en dezelfde taal, dacht de HEER, en wat ze nu doen is nog maar het begin. Alles wat ze verder van plan zijn, ligt nu binnen hun bereik'. God zag de mensen hun krachten bundelden...men wilde machtig, sterk worden... men wilde samen een naam maken... men wilde de hemel bestormen... God zag de mens zijn menselijke grenzen proberen te overstijgen. *Opnieuw* zag God de mens de grenzen proberen te overstijgen die God aan het mens-zijn had gesteld... Adam en Eva waren reeds Gods grenzen overgegaan, omdat zij meer kennis, meer macht wilden hebben, dan zij van God hadden ontvangen. En nu ziet God een heel volk opnieuw naar de macht grijpen. Men zoekt macht, eer, roem, veiligheid voor zichzelf, een sterke stad! God had de mensen vanaf hun schepping de opdracht gegeven om zich over de

aarde te verspreiden... om de aarde te vullen en te bebouwen... maar hier blijven de mensen op een kluitje... om samen sterk te zijn... om samen een naam te maken. Zij gingen niet de wereld in om de aarde te bebouwen..., zij bouwden de lucht in... zij wilden letterlijk en figuurlijk hoger komen.

Wat is dat nu, hè? Wat is dat met de mensheid... dat die mensen toen... en wij mensen nu nog steeds diezelfde dingen verlangen? Steeds dat verlangen naar hoger... ja, zelfs letterlijk dat verlangen naar hogere torens... Ik denk dat het met twee dingen te maken heeft en daarmee gaan wij nu gelijk naar ons eigen leven kijken: aan de ene kant is het *de menselijke hoogmoed*, die wij alle tijden en alle plaatsen gewaar worden... en aan de andere kant is het *de menselijke onzekerheid en angst*. Hoogmoed. En onzekerheid, angst. Misschien lijken dat wel twee totaal verschillende dingen, maar volgens mij zijn het gewoon twee zijden van dezelfde medaille.

Als wij naar de torenbouwers van Babel kijken: die hoogmoed zie je heel duidelijk. 'Laten wij ons een naam maken!' Men bouwt druk aan de eigen reputatie. Maar de andere kant zie je ook: angst. Men wilde een stad bouwen, waar men veilig zou zijn. Men wil een stad bouwen met een toren, een toren die je vanuit de verte al kan zien. Want: 'dan zullen wij niet over heel de aarde verspreid worden', zo zeggen ze tegen elkaar (vers 4). Ze wilden niet over heel de aarde verspreid raken, want als je uiteengaait, dan ben je minder sterk.

Angst en hoogmoed. Die twee thema's waren niet alleen toen uiterst actueel, maar dat is van alle tijden en alle plaatsen. Ook nu heden ten dage kom je precies dezelfde twee thema's tegen: hoogmoed en angst. Wolkenkrabbers die van hoogmoed getuigen. De hoogste gebouwen, of het grootste cruisschip, of de grootste haven, groot-groter-grootst. Maar ook angst en onzekerheid: de economische crisis en wat dat allemaal voor gevoelens van angst en onzekerheid oproept. De grenzen angstvallig dicht willen houden voor vluchtelingen, de nationalistische partijen die in veel Europese landen in opgang zijn en inspelen op de gevoelens van angst en onzekerheid. Veiligheid als hoofdthema. Maar ook: trots op Nederland. Het wij-gevoel. De Nederlandse identiteit en de Nederlandse cultuur die vooral moeten blijven, wat die dan ook precies moeten moet voorstellen. Het zijn dezelfde thema's waar het nog steeds omgaat: hoogmoed... en angst, onzekerheid.

In hoeverre spelen die thema's ook in uw of jouw leven ook een grote rol? Hoogmoed, best wel veel met je eigen ik bezig zijn, de dingen vanuit je eigen perspectief zien, zelfhandhaving... Maar ook dat andere: die onzekerheid, die angsten ten opzichte van anderen, of van de toekomst... Zoals ik al zei: volgens mij zijn het twee zijden van dezelfde medaille, de medaille van het eigen ik. Aan de ene kant wordt dat 'ik' behoorlijk opgeblazen, en aan de andere kant wordt dat ik heftig bevraagd.

Hoogmoed en onzekerheid in de vlakte van Sinear. Men bouwde namelijk niet op God, maar op zichzelf. Zij vertrouwden niet in God, maar op hun stad. Men

verwachtte het niet van Gods genade die uit de hemel tot hen kwam..., maar men klom zelf richting de hemel.

Op zich was het natuurlijk helemaal niet zo erg dat die mensen het verlangen hadden om een stad te bouwen. Nee, veiligheid is een groot goed. Ieder mens wil veilig wonen. Volgens mij gaat het om iets anders: de mensen vulden daar in de vlakte van Sinear hun leven zo anders in, dan door God bedoeld... veiligheid, zekerheid voor zichzelf, o.k.... maar dus blijkbaar niet de wereld intrekken..., veilig achter de eigen muren blijven... niet de aarde vervullen, maar de hemel bestormen... voor zichzelf een naam maken, terwijl de wereld buiten de vallei niet telde. Men wilde in de eigen veilige comfortzone blijven en niet Gods opdracht vervullen om erop uit te trekken, om in beweging te komen. En als ik het zo lees..., dan komen die torenbouwers best wel heel dichtbij mijzelf... *in hoeverre kom ik wel uit mijn comfortzone?* In hoeverre zijn u en ik gehecht ons misschien best wel comfortabele leven? Het is natuurlijk wel lekker: een vruchtbare vallei daar in Sinear, eten en drinken genoeg... een sterke stad met veilige muren... een toren waar je trots op kan zijn... wat heb je nog meer nodig? Ja, maar zo heeft God uw en mijn leven niet bedoeld! Een goed leven... wat aanzien en waardering door alles wat je hebt opgebouwd... en wat rust en zekerheid. Is dat het complete leven? Is dat het waar het in mijn leven om gaat? Nee, de hoogste prioriteit in ons leven moet niet mijn eigen naam en mijn eigen veiligheid en zekerheid zijn. Als je als christen Jezus wilt volgen, dan zijn dat juist de twee eerste dingen die je moet achterlaten! Jezus' volgen, dat is niet: financieel er goed voor zitten, een beetje gewaardeerd en bewonderd worden, lekker knus in je huisje vertoeven, druk zijn in de vallei met je huisje, boompje, beestje en nog wat andere hobby's. Dat kunnen allemaal zegeningen in je leven zijn, maar Jezus' volgen, dat gaat om heel andere dingen. In Zijn voetspoor willen lopen, dat betekent een weg gaan van loslaten... van je zekerheden opgeven... van het onbekende tegemoet gaan... van jezelf verliezen en de ander op het oog hebben... van risico's nemen en vertrouwen hebben... van Gods eer als hoogste doel in je leven hebben en je eigen bouwplannen daarop aanpassen.

Hoezeer kiezen u en ik voor het veilige in ons leven, voor het aangename, voor datgene wat ons het beste uitkomt? Gewoon veilig mijn huisje, mijn bankrekening, mijn verzekeringen, mijn eten en drinken in de koelkast, niet de problemen van een ander op mij nemen, niet steeds je christen zijn uiten enz., of? Hoezeer lijk ik als westerse christen op die torenbouwers daar in de vruchtbare vallei van Sinear, die niets tekort kwamen..., die druk bezig waren voor zichzelf, die graag erkend wilden worden... en die best wel heel erg tevreden waren met hun eigen bouwsel? Lijk ik op die torenbouwers van Babel, die niets tekort kwamen en die het grootste gedeelte van hun bestaan bezig waren met hun veiligheid en hun eigen bouwsels? Of lijk ik op Jezus' discipelen die afstand deden van hun naam en faam, die hun veiligheid durven op te geven..., die in beweging kwamen... en

die Jezus volgden op weg naar Zijn Koninkrijk, op weg naar de naaste, zichzelf gevend voor de wereld?

In de visioenen in het boek Openbaring, waar wij tijdens de andere diensten veel uit lezen, staan er steeds twee steden tegenover elkaar: Jeruzalem en Babel. Babel, de stad die toch later op die plaats is opgebouwd, dat is de stad van de handel, van het geld, van de goddeloosheid. In die stad draait alles om zichzelf. Maar die stad zal eens ten gronde gaan, vertelt Openbaring. Het project Babel zal voorgoed verloren gaan. De stad die zal overblijven, dat is Jeruzalem. Niet de stad Jeruzalem in Israël, maar het hemelse Jeruzalem, de stad van God, de stad die uit de hemel neer zal dalen, zoals Johannes het in een visioen had gezien.

De stad Jeruzalem, het nieuwe Jeruzalem, Gods stad, dat is de stad waar het uiteindelijk om zal gaan. Daar krijgt God alle eer. Daar is geen toren die reikt tot in de hemel. Nee God Zelf is in het nieuwe Jeruzalem afgedaald tot de mensen en zal onder de mensen wonen. In die toekomstige stad van God is geen sterke muur. Nee, daar is een muur met open poorten om pelgrims te ontvangen. Zij hoeven de poorten van die Godsstad niet angstvallig te sluiten, want er zal geen angst meer zijn. Geen onzekerheid meer, geen angst, geen onrust. Nee: rust, veiligheid, ruimte. Het leven, zoals eens door God bedoeld.

De torenbouwers van Babel zijn een waarschuwing: waar zijn u en ik mee bezig in ons leven? Gaat het om ons comfortabele leven? Om onze naam en zekerheid? Of? ... Ach, u en ik hoeven geen grootste toren van ons leven te maken. Wij hoeven niet op te klimmen naar de hemel. Wij mogen geloven in een God Die in Zijn Zoon Jezus naar ons is afgedaald. Wij geloven in een God Die naar ons toekomt. Die ons leven, met alle kwetsbaarheid, onzekerheid, schade en schuld heeft gedragen... heeft verzoend. Ga daarom die weg achter Jezus aan. Laat die toren maar gewoon onafgebouwd staan. Kom in beweging. Verlaat die veilige vallei en ga achter Jezus aan. Op weg naar de naaste. Op weg naar Gods toekomst. Jezelf verliezend, omdat God je nooit zal verlaten. Laat God in je leven bouwen. Het zal er misschien niet zo indrukwekkend en groots uitzien als die toren die je voor ogen had... maar wat God bouwt in je leven, dat is veel kostbaarder, steviger... dat zal tot in eeuwigheid staan.

Laat die toren van jezelf dus maar voor wat het is. En ga deze week heel concreet die weg achter Jezus aan.

ds. E.G. (Eddy) de Kruijf
tel. 010 210 89 71 // dekruijf@live.nl